

Vertaling in de Commissie: hoe ver staan we twee jaar na de uitbreiding?

De Europese Unie werkt nu sedert twee jaar met 25 lidstaten en 20 officiële talen. Zij bereidt zich ook voor op de komst van nieuwe lidstaten en nieuwe talen in 2007. Geen enkele organisatie ter wereld heeft een zo uitgebreide meertalenregeling. Meertaligheid neemt bij de Europese integratie een centrale plaats in, omdat zij de rechten van de burgers en de legitimiteit van de Unie versterkt. De Unie neemt wetgeving aan die voor burgers en ondernemingen rechtstreeks bindend is. Het EU-beleid kan alleen juist worden toegepast en tastbare resultaten opleveren wanneer het begrijpelijk is. En taal speelt daarbij een grote rol. Iedereen in de Unie heeft ook het recht en wordt aangemoedigd om in zijn eigen taal aan de opbouw van de Unie mee te werken. De integratie in het systeem van negen nieuwe officiële talen tegelijk in mei 2004 – Ests, Hongaars, Lets, Litouws, Maltees, Pools, Sloveens, Slowaaks en Tsjechisch – was voor de Commissie een precedent en haar taaldiensten moesten innovatieve oplossingen vinden om aan deze uitdaging het hoofd te bieden. Nu de overgangperiode van de laatste uitbreiding voor meer dan de helft verstreken is en in de nabije toekomst nieuwe landen zullen toetreden, is het tijd om een balans op te maken.

1. Wie is verantwoordelijk voor vertalingen in de EU-instellingen?

Iedere instelling (Commissie, Raad, Europees Parlement, Europees Economisch en Sociaal Comité en Comité van de Regio's, Hof van Justitie en Rekenkamer) heeft haar eigen vertaaldienst die zorgt voor de vertaling van de documenten die van die instelling uitgaan.

De Commissie vervult op vertaalgebied een belangrijke taak omdat zij het "initiatiefrecht" voor de EU-wetgeving en een toezichtfunctie uitoefent.

Het directoraat-generaal Vertaling (DGT) heeft ongeveer 2 200 mensen in dienst en voldoet aan de behoeften van de Commissie op het gebied van vertaling en taaladvies voor alle soorten **schriftelijke communicatie, waaronder webteksten**. Het maakt op die manier meertaligheid in de Europese Unie mogelijk, brengt het beleid van de Unie dichterbij de burgers en bevordert haar legitimiteit, transparantie en doeltreffendheid.

Wanneer een land tot de EU toetreedt, moet de bestaande EU-wetgeving, het zogenoemde *acquis communautaire* - ongeveer 90 000 bladzijden vóór de toetreding aangenomen Verdragsteksten en afgeleid recht - in de taal van dat land worden vertaald. Hiervoor is de nationale overheid verantwoordelijk, terwijl de EU-instellingen instaan voor de definitieve versie en voor de publicatie van de vertaalde teksten in een speciale uitgave van het Publicatieblad van de Europese Unie.

Gewoonlijk steunt de Commissie de toetredende landen door tijdelijk stagiairs in dienst te nemen, advies over vertalersopleiding te verlenen en terminologische hulpbronnen te ontwikkelen.

2. Hoe is het directoraat-generaal Vertaling georganiseerd?

DGT is gevestigd in Brussel en Luxemburg, waar telkens de helft van zijn personeel werkzaam is. Een aantal vertalers werkt in plaatselijke DGT-bureaus (de zogenoemde antennes) die in de meeste Vertegenwoordigingen van de Commissie in de lidstaten gevestigd zijn.

Voor organisatorische doeleinden is DGT per taal ingedeeld, met een taalafdeling voor elke officiële taal. De taalafdelingen zijn verder onderverdeeld in eenheden die in bepaalde onderwerpen gespecialiseerd zijn. Een eenheid bestaat gemiddeld uit 20 vertalers.

Binnen de taalafdelingen zijn de vertalers gespecialiseerd in de vertaling van documenten over bepaalde beleidsgebieden van de Europese Commissie, zoals landbouw, concurrentie, financiële en monetaire vraagstukken, onderwijs en cultuur, werkgelegenheid, energie, milieu, buitenlandse betrekkingen, regionaal beleid en vele andere gebieden.

Behalve de taalspecifieke afdelingen beschikt DGT nu over een meertalige eenheid voor webvertalingen. Dit betekent dat de burgers binnenkort via internet toegang zullen hebben tot basisinformatie over EU-activiteiten in de officiële talen.

3. Wat is de situatie twee jaar na de laatste uitbreiding?

Werving

De vertalers van DGT die in de negen nieuwe talen vertalen, werken in Luxemburg en in de plaatselijke DGT-bureaus in de hoofdsteden.

Eind april 2006 had DGT voor de nieuwe talen **473 voltijdse vertalers** in dienst. Dit is **94%** van het totale aantal vereiste vertalers per taal. Meer dan twee derde van de vertalers werkt echter nog met een tijdelijk contract, maar er worden voortdurend vertalers in vaste dienst genomen.

De volgende tabel laat de huidige situatie per taal zien.

Vertalers (in Luxemburg en in de plaatselijke bureaus) op 1 april 2006

Afdeling	CS	ET	HU	LT	LV	MT	PL	SK	SL	Totaal
Aantal	46	60	53	64	53	30	58	55	54	473

Daarbij kon DGT voor bepaalde tijd ook vertalers uit de nieuwe lidstaten als **gedetacheerde nationale deskundigen** laten werken. Dankzij de oproep uit 2004 zijn er nu acht dergelijke medewerkers en op grond van de nieuwe oproep uit 2005 zijn zeven vertalers geselecteerd.

Het aantal **ondersteunende personeelsleden** (27) ligt nog ver beneden het voor eind 2006 beoogde totaal van 126. Daarom is voor medio 2006 een nieuw interinstitutioneel vergelijkend onderzoek gepland. Ook de werving van leidinggevend personeel is nog aan de gang.

DGT besteedt ook werk uit aan **freelancevertalers en vertaalbureaus** die door middel van een aanbesteding in 2003 werden geselecteerd. Er staan ongeveer 200 contractanten op de lijsten voor de negen talen die er in 2004 zijn bijgekomen.

Het is de bedoeling dat de opbouw van de vertaalhulpbronnen voor de negen nieuwe talen voor eind 2006 wordt afgerond.

Productie

Voor alle 20 officiële talen samen heeft **DGT in 2005 1 324 231 bladzijden geproduceerd.**

In de negen nieuwe talen werden gedurende het eerste volledige operationele jaar **2005 in totaal 455 232 bladzijden vertaald**¹. Het resultaat voor elk van deze talen was ongeveer 52 700 bladzijden, behalve voor het Maltees met circa 33 500 bladzijden². Aan de wettelijke eis dat de EU-wetgeving in alle 20 officiële talen in het Publicatieblad moet worden gepubliceerd, is sinds de toetredingsdatum voldaan, behalve voor het Maltees waarvoor een uitzondering was overeengekomen.

Vraagbeheersing

Om de integratie van negen nieuwe talen vlot te laten verlopen heeft de Commissie in mei 2004 concrete maatregelen genomen, onder meer om de vraag te beheersen.

Ten eerste werd de diensten van de Commissie gevraagd **kortere documenten** op te stellen, met een standaardlengte van ten hoogste 15 bladzijden voor mededelingen en toelichtingen (vóór de toetreding was dat gemiddeld 37 bladzijden). Deze maatregel was ook bedoeld om door middel van eenvoudiger teksten de communicatie met de burgers te verbeteren.

Ten tweede werden voor de te vertalen documenten **prioriteiten** gesteld. De hoogste prioriteit wordt gegeven aan documenten die de Commissie ingevolge een wettelijke verplichting of een politieke verbintenis moet vertalen. Dit zijn openbare mededelingen aan Europese burgers en bedrijven, autonome wetteksten van de Commissie, alle wetgevingsvoorstellen en alle beschikkingen over fusies, staatssteun en concurrentie.

De vraagbeheersingsstrategie werd in juli 2005, dus na 15 maanden, geëvalueerd om de werking ervan te beoordelen en er lering uit te trekken, vooral met het oog op de invoering van andere officiële talen. Uit de evaluatie is gebleken dat de Commissie er dankzij de strategie in is geslaagd aan haar uit het Verdrag voortvloeiende verplichtingen op vertaalgebied te voldoen. De Commissie heeft besloten **de strategie met enkele aanpassingen voor te zetten** tot ten minste eind 2006.

Kwaliteitsborging

DGT hanteert een kwaliteitsborgingssysteem op basis van naar categorie ingedeelde documenten. Alle voor publicatie bedoelde vertalingen worden altijd gereviseerd, of ze nu intern of extern vertaald zijn. Ter informatie of kennisneming gevraagde documenten worden alleen gereviseerd als dat nodig blijkt.

¹ Voor de Commissie telt een standaardbladzijde 1 500 tekens, spaties niet meegerekend.

² Op 1 mei 2004 heeft de Raad, **op verzoek van de Maltese autoriteiten**, een **afwijkende regeling** goedgekeurd die erop neerkomt dat de Europese Unie vanaf 1 mei 2004 gedurende drie jaar niet alle wetgevingsbesluiten in het Publicatieblad in het Maltees hoeft te publiceren.

Consistente terminologie wordt gegarandeerd door middel van vertaalgeheugens en databanken met EU-kernterminologie. Voor de laatste negen en de volgende nieuwe talen werd met de opbouw van deze hulpbronnen bij de vertaling van het *acquis communautaire* begonnen. Zowel voor als na de uitbreiding werd de ontwikkeling daarvan met ondersteuning van DGT voortgezet.

Opleiding

Het opleidingsbeleid van DGT met het oog op de uitbreiding is tweeledig. DGT biedt zijn eigen medewerkers opleiding in de nieuwe talen om hen in staat te stellen uit deze talen in hun taal te vertalen. Zo is bijvoorbeeld al in 1998 met de opleiding in de negen nieuwe talen begonnen. In april 2006 leerden **88** vertalers uit verschillende taalafdelingen een van deze talen en hadden **111** vertalers hun talencursus beëindigd, waarna ze uit de geleerde taal kunnen vertalen. Met het oog op de volgende uitbreidingen zijn ook **79** vertalers begonnen met het leren van Bulgaars, Roemeens, Kroatisch en Turks. Tot dusver hebben **27** vertalers de cursus in een van deze talen afgesloten.

Voor de uit de nieuwe lidstaten geworven vertalers biedt DGT opleiding voor de meest gebruikte talen (meestal Engels of Frans), voor de bij DGT gebruikte informatietechnologie en vertaalhulpmiddelen en voor de onderwerpen die de Commissie behandelt.

4. Hoe bereidt de Europese Commissie zich op de volgende nieuwe talen voor?

Bulgaars en Roemeens

DGT heeft een **Taskforce uitbreiding 2007** opgezet om zich goed op de volgende nieuwe talen Bulgaars en Roemeens voor te bereiden.

In februari 2005 heeft DGT op vergaderingen in Boekarest en Sofia **de voorbereidingen voor deze talen** besproken met de nationale autoriteiten, de coördinatie-eenheden die tot de toetreding verantwoordelijk zijn voor de vertaling van het *acquis communautaire* in het Roemeens en het Bulgaars, met de universiteiten die vertalers opleiden en met de beroepsorganisaties van taalkundigen.

In de Vertegenwoordigingen van de Commissie in Boekarest en Sofia werden in 2005 plaatselijke bureaus geopend.

In januari 2006 zijn de eerste **20 Roemeense en 16 Bulgaarse vertalers** aangekomen die DGT ter voorbereiding van de vertaalinfrastructuur en -hulpmiddelen als contractmedewerkers had geworven. **Het is de bedoeling uiteindelijk 60 vertalers per taal in dienst te nemen.** Voor deze talen zal vanaf de toetredingsdatum dezelfde dienstverlening moeten worden geboden als op dat moment wordt verstrekt voor de negen talen die er in 2004 zijn bijgekomen.

In november 2005 is een **interinstitutioneel vergelijkend onderzoek** voor ambtenaren gepubliceerd. De schriftelijke tests zullen eind juli worden gehouden en de reservelijst zal naar verwachting in januari 2007 beschikbaar zijn.

Bij een selectieprocedure voor **ondersteunend personeel** is een reservelijst van acht Roemeense en acht Bulgaarse assistenten opgesteld. De personen op deze lijsten zullen waarschijnlijk eind 2006 in dienst worden genomen.

Iers

In juni 2005 werd Iers door middel van een verordening van de Raad als officiële EU-taal erkend. Dit betekent dat op 1 januari 2007, bij de inwerkingtreding van de verordening, met de vertaling in en uit het Iers zal worden begonnen. Als gevolg van een **afwijkende regeling** zoals die waarom de Maltese autoriteiten hadden verzocht, zal gedurende een overgangperiode van vijf jaar niet alle wetgeving in het Iers worden vertaald. **Alleen de gezamenlijk door het Europees Parlement en de Raad aangenomen verordeningen en correspondentie met de burgers zullen worden vertaald.**

DGT heeft een **vertaaleenheid voor het Iers** opgezet. Voor de zomer 2006 zal een interinstitutioneel **vergelijkend onderzoek** worden gepubliceerd.

Spaanse regionale talen

In december 2005 heeft de Commissie een administratieve overeenkomst met Spanje over het gebruik van het Baskisch, Catalaans en Galicisch in de Commissie gesloten. De overeenkomst is gebaseerd op de conclusies van de Raad in juni 2005, waarbij de EU-instellingen wordt toegestaan regionale talen te gebruiken die de status van officiële taal in een deel van het grondgebied van een lidstaat hebben. De **Spaanse regering heeft een organisatie aangewezen** voor de vertaling uit deze drie talen in het Spaans en omgekeerd.

5. Hoeveel van het *acquis communautaire* moet nog worden vertaald en wat is de stand van zaken?

Voor de vertaling van het voor de toetreding bestaande EU-recht in het **Bulgaars en het Roemeens** zijn de vertaaleenheden in de betrokken landen verantwoordelijk. De definitieve teksten zullen na controle door de juridische diensten van de Commissie, de Raad en het Europees Parlement, naar het Publicatiebureau worden gestuurd en zodra zij beschikbaar zijn in een speciale uitgave van het Publicatieblad worden gepubliceerd.

Tot dusver is gemiddeld minder dan **50% van de documenten** van het *acquis* in het Bulgaars en het Roemeens voltooid.

In afwachting van hun publicatie in het Publicatieblad zullen de definitieve teksten, zoals die door de jurist-vertalers van de Raad en de Commissie zijn bekrachtigd, in elektronische vorm in EUR-Lex, de juridische databank van de EU, beschikbaar worden gesteld.

De primaire wetgeving is in het **Iers** beschikbaar sinds de toetreding van Ierland in 1973. Voor de vertaling van de rest van het *acquis* in het Iers is de Ierse regering verantwoordelijk.

6. Hoeveel besteedt de EU aan vertalingen?

In **2003**, vóór de uitbreiding en met een bevolking van 379 miljoen, beliepen de uitgaven voor vertaling door alle EU-instellingen **541 miljoen euro** per jaar. Door DGT geleverde vertalingen kostten 230 miljoen euro. Dit komt overeen met 1,45 euro (alle instellingen) en 0,60 euro (alleen de Commissie) per burger per jaar.

Eind 2006, aan het eind van de overgangperiode van de uitbreiding 2004, wanneer alle eenheden volledig operationeel zullen zijn, en met een EU-bevolking van 453 miljoen, zullen de kosten voor vertalingen voor alle instellingen, naar verwachting ongeveer **800 miljoen euro** per jaar, waaronder **300 miljoen** voor DGT, bedragen. Dit betekent voor elke burger respectievelijk ongeveer 1,76 en 0,66 euro per jaar.

De vertaalkosten omvatten salarissen, sociale zekerheid, vaste kosten, externe vertalingen en operationele kosten, maar niet de kosten die de lidstaten maken voor onder meer de opleiding van vertalers of voor de vertaling van het *acquis*.

Wanneer Iers in de praktijk als officiële taal wordt gebruikt en na de toetreding van Bulgarije en Roemenië op **1 januari 2007** zullen de kosten voor alle instellingen waarschijnlijk met **circa 30 miljoen euro** stijgen.

Nadere informatie:

http://europa.eu.int/comm/dgs/translation/index_en.htm

http://ec.europa.eu/education/policies/lang/languages/index_nl.html